



CSG Liudger  
Scholengemeenschap voor  
praktijkonderwijs, vmbo en havo/vwo

# SCHOOLONDERSTEUNINGSPROFIEL

## CSG Liudger locatie De Ring



Vastgesteld door het bestuur d.d. 22-03-2019.

## Gegevens van de school

Naam school **CSG Liudger**  
Bestuur Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs voor de regio Oost Friesland  
Adres Leerweg 1  
9202 LE Drachten  
Telefoonnummer 05 12 30 57 00  
Email [info@csgliudger.nl](mailto:info@csgliudger.nl)  
Website [www.csgliudger.nl](http://www.csgliudger.nl)  
Brinnummer 25cm

Naam school **Locatie De Ring**  
Adres De Ring 6  
Telefoonnummer 0512-513836  
Email [dering@csgliudger.nl](mailto:dering@csgliudger.nl)  
Website [www.csgliudger.nl/locaties/de-ring/](http://www.csgliudger.nl/locaties/de-ring/)  
Brinnummer 25cm10

## Voorwoord

Voor u ligt het schoolondersteuningsprofiel (SOP) van CSG Liudger. Hiermee willen wij u informeren over het aanbod van onze locaties aangaande passend onderwijs. Ons uitgangspunt is om ervoor te zorgen dat elke leerling de juiste ondersteuning krijgt tijdens zijn/haar schooltijd.

Onze school is wettelijk verplicht minimaal één keer in de vier jaar een schoolondersteuningsprofiel op te stellen waarin de school heeft vastgelegd welke voorzieningen zijn getroffen voor leerlingen die extra ondersteuning behoeven. Met dit schoolondersteuningsprofiel kunt u als ouder, kan de toeleverende school of kunnen andere betrokkenen lezen welk onderwijs- en ondersteuningsaanbod onze school biedt aan leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. Dit maakt het vergelijken van het ondersteuningsaanbod van de diverse scholen in de regio mogelijk.

Voor meer informatie over onze school kunt u uiteraard ook de website van de school bekijken. Hierop is onder meer de schoolgids met informatie voor ouders te vinden. Ga vooral ook eens kijken op het open huis om de sfeer te proeven en al uw vragen direct te stellen, of maak een afspraak voor een gesprek op de school.

Als u uw kind/leerling bij onze school aanmeldt, onderzoekt de school welke ondersteuning uw kind/de leerling nodig heeft. Op basis hiervan wordt door de schooldirectie een zorgvuldig afgewogen besluit genomen omtrent plaatsing. U als ouder wordt van het besluit op de hoogte gebracht. Voor vragen over ondersteuning op de school, aanmelding en toelating kunt u contact opnemen met de contactpersoon voor toelating.

Ons schoolondersteuningsprofiel is met zorg en aandacht opgesteld door het bestuur van deze school. De ouders, docenten en leerlingen in de Medezeggenschapsraad hebben voorafgaand aan de vaststelling hun advies gegeven over de inhoud van het schoolondersteuningsprofiel.

## **Inhoud**

<b>Gegevens van de school</b> .....	2
<b>Voorwoord</b> .....	3
<b>Hoofdstuk 1: CSG Liudger</b> .....	5
<b>1.1 Missie</b> .....	5
<b>1.2 Visie</b> .....	5
<b>1.3 Kernwaarden</b> .....	5
<b>1.4 Visie op Passend Onderwijs</b> .....	6
<b>Hoofdstuk 2: Beschrijving van de niveaus van ondersteuning</b> .....	6
<b>2.1 Inleiding</b> .....	6
<b>2.2 Basisondersteuning (MEEDOEN)</b> .....	7
<b>2.3 Basisondersteuning plus (MEEDOEN PLUS)</b> .....	7
<b>2.4 Extra ondersteuning (MEERDOEN)</b> .....	7
<b>2.5 Speciale ondersteuning</b> .....	8
<b>2.6 Als het aanbod niet passend blijkt bij de onderwijsbehoeften</b> .....	8
<b>Hoofdstuk 3: Het schoolondersteuningsprofiel van De Ring</b> .....	9
<b>Hoofdstuk 4: Ondersteuning op locatie De Ring</b> .....	12
<b>Bijlage 1: Beschrijving van de basisondersteuning (Meedoen)</b> .....	21

# Hoofdstuk 1: CSG Liudger

## 1.1 Missie

CSG Liudger is een christelijke scholengemeenschap met een duidelijke missie. CSG Liudger staat voor een liefdevolle, lerende en levendige gemeenschap waarin leerlingen en medewerkers tot hun recht komen, kunnen groeien tot de mens zoals God hen heeft bedoeld en zich verantwoordelijk weten voor de samenleving dichtbij en veraf.

## 1.2 Visie

CSG Liudger staat voor levensecht en toekomstbestendig onderwijs. Ons doel is om iedere leerling voor te bereiden op zijn of haar toekomst als volwaardig lid van de maatschappij. Wij besteden daartoe aandacht aan zowel kwalificatie, socialisatie als persoonsvorming. De docent is naast vakinhoudelijk expert ook coach voor de leerlingen bij hun persoonlijke ontwikkeling naar een plek in de maatschappij. Wij zien onze leerlingen als unieke individuen, in verbinding met de gemeenschap waar zij deel van uitmaken. We bieden onderwijs dat zoveel mogelijk aansluit op hun behoeften, leerstijl, kwaliteiten en talenten. In een maatschappij waarin geen zekerheden meer bestaan is het belangrijk dat we kinderen leren om te gaan met complexiteit en voortdurende veranderingen. Het accent binnen ons onderwijs komt daarom te liggen op onderzoeken en ontwerpen. We laten kinderen experimenteren en ze mogen fouten maken om verder te komen in hun ontwikkeling. Wij zijn een professionele leergemeenschap voor leerlingen en personeel, waarbij de leerling centraal staat. Bij ons voelt iedereen zich geaccepteerd, gewaardeerd en betrokken op elkaar en op de school. Onze scholengemeenschap heeft een liefdevol, levendig en lerend karakter en biedt professionele ruimte aan onze medewerkers. Ons personeel neemt verantwoordelijkheid, vanuit het gevoel van betrokkenheid bij de leerling en het onderwijs.

## 1.3 Kernwaarden

Deze missie en visie hebben we vertaald in de volgende vier kernwaarden:

### Respect

Respect betekent dat de leerling er mag zijn als schepsel van God; dat hij of zij van waarde is. De leerling wordt aangesproken op zijn of haar gedrag, waarbij hij of zij als mens gerespecteerd wordt. Respect voor jezelf, de ander, de afspraken en de (leer-)omgeving zijn leidraad voor ons handelen. Luisteren, vragen en begrijpen komen vóór spreken, antwoorden en duiden.

### Betrokkenheid

Betrokkenheid betekent dat liefde en echte aandacht de boventoon voeren. Er is aandacht voor de leerling als mens, de groei en de ontwikkeling die hij of zij doormaakt en voor de prestaties die hij of zij moet leveren. Wij doen wat we zeggen en zeggen wat we doen.

### Veiligheid

Veiligheid betekent dat de leerling leert en leeft in een veilige (leer-)omgeving, waar hij of zij zich gekend mag weten. Wij willen een scholengemeenschap zijn waar mensen tot hun recht komen en zich tegelijkertijd geborgen weten.

### Ontplooiing

Ontplooiing betekent dat de leerling mag groeien en ontwikkelen, met vallen en opstaan. De school is een plek waar de leerling wordt gecoacht en begeleid op weg naar zelfstandigheid. Er wordt rekening gehouden met wat de leerling kan en de mogelijkheden die de leerling heeft. Iedereen wordt gezien in zijn of haar eigen ontwikkeling. We vinden vernieuwen en verbeteren van belang en doen dit samen.

Ons motto is: 'Accent op aandacht'.

## 1.4 Visie op Passend Onderwijs

Het idee achter Passend Onderwijs is dat zoveel mogelijk leerlingen een plek hebben in het reguliere onderwijs bij hen in de buurt. CSG Liudger omarmt deze inclusie vanuit het idee dat iedereen, ongeacht zijn mogelijkheden, er als vanzelfsprekend bij hoort. CSG Liudger wil een scholengemeenschap zijn waar leerlingen kansen krijgen om zich op hun niveau te ontwikkelen. Dit heeft ze vastgelegd in haar visie en missie en strategisch perspectief 2016-2020 *“Versterken, vernieuwen en verbinden”*.

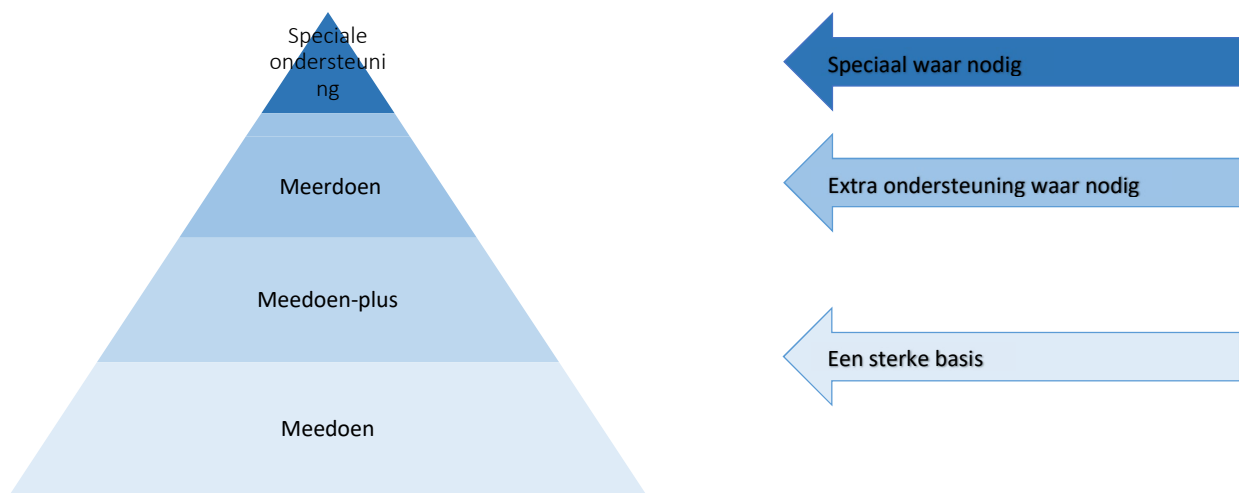
Passend onderwijs is een beleidskeuze die zich voornamelijk richt op leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte op het gebied van leren, gedrag en fysieke problemen. CSG Liudger wil alle leerlingen de kans bieden om zich zo goed mogelijk te ontwikkelen. Daarbij ontwikkelt de school zich voortdurend om leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben, die benodigde ondersteuning te kunnen geven. De school werkt samen met ouders, leerlingen en verschillende ketenpartners om de ondersteuning vorm te geven. Dit is haast altijd maatwerk en de ondersteuningscoördinator van de school zal kijken of de school de ondersteuning kan bieden die de leerling nodig heeft. De scholen kunnen zich laten ondersteunen door het expertisecentrum. Daarbij staat de school open voor nieuwe vormen van ondersteuning. De school is echter nog niet in staat om alle leerlingen de ondersteuning te bieden die ze nodig hebben om succesvol te zijn op school. In dat geval zal de school samen met de ouders kijken welke school de ondersteuning wel kan bieden. Dit noemen we de zorgplicht. Scholen in een regio zijn samen verantwoordelijk om elke leerling een passende onderwijsplek te bieden. Daarvoor hebben ze een samenwerkingsverband opgericht. CSG Liudger is samen met 34 andere schoollocaties in Zuidoost-Friesland VO onderdeel van het gelijknamige samenwerkingsverband passend onderwijs.

## Hoofdstuk 2: Beschrijving van de niveaus van ondersteuning

### 2.1 Inleiding

Binnen ons samenwerkingsverband passend onderwijs onderscheiden we vier niveaus van ondersteuning. Binnen de reguliere Voortgezet Onderwijs school kennen we drie niveaus van ondersteuning: basisondersteuning, basisondersteuning plus en extra ondersteuning. Alle scholen mogen zelf de inrichting van de ondersteuning aan leerlingen op schoolniveau organiseren. Het samenwerkingsverband bepaalt het minimale niveau van basisondersteuning dat elke school in ieder geval moet bieden. Dit noemen we Meedoen. Een school kan ervoor kiezen om een hoger niveau van basisondersteuning te bieden, basisondersteuning-plus. Dit noemen we Meedoen plus. Daarnaast bieden scholen voor regulier VO extra ondersteuning, dit noemen we Meerdoen. Of een leerling binnen de school ondersteuning ontvangt op het gebied van Meedoen (plus) of Meerdoen hangt af van:

- de intensiteit van de ondersteuning die de leerling nodig heeft;
- de inrichting van de ondersteuningsstructuur binnen de school en de beschikbare expertise binnen de school;
- de mate waarin aanpassingen in methoden/materialen/faciliteiten nodig zijn;
- de mate waarin de leerling een aangepaste omgeving nodig heeft;
- de ketenpartners die beschikbaar zijn.



Het vierde niveau van ondersteuning is de mogelijkheid voor extra ondersteuning buiten de VO-school, die (kortdurend) plaatsvindt bij het Orthopedagogisch Didactisch Centrum (OPDC) of (langdurig) op het Voortgezet Speciaal Onderwijs (VSO). Voor plaatsing op het OPDC of VSO is altijd een indicatie nodig van het samenwerkingsverband. Er zijn binnen het samenwerkingsverband afspraken gemaakt wanneer er een indicatie afgegeven kan worden voor deze voorzieningen.

## 2.2 Basisondersteuning (MEEDOEN)

*'Wijzigingen aan, op en om het speelveld'*

Dit is het ondersteuningsaanbod dat voor elke leerling beschikbaar is op het moment dat het nodig is. Deze basisondersteuning wordt geboden op alle scholen binnen het samenwerkingsverband Zuidoost-Friesland VO. De ondersteuning die valt onder de basisondersteuning wordt binnen het samenwerkingsverband aangeduid met MEEDOEN. Het niveau van basisondersteuning is de norm die de onderwijsinspectie stelt met betrekking tot de basiskwaliteit. Met behulp van deze basisondersteuning zal het voor de meeste leerlingen mogelijk zijn om het onderwijsprogramma op gelijke voet te volgen met hun klasgenoten. Het niveau van basisondersteuning is vastgelegd in het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband en opgenomen in bijlage 2 van dit schoolondersteuningsprofiel. De basisondersteuning wordt dus niet beschreven in het schoolondersteuningsprofiel in hoofdstuk 3.

## 2.3 Basisondersteuning plus (MEEDOEN PLUS)

*'Wijzigingen aan, op en om het speelveld boven het minimale niveau van basisondersteuning'*

Daarnaast kunnen scholen ervoor kiezen een breder niveau van basisondersteuning te bieden. Dit wordt aangeduid met de toevoeging van de 'plus', MEEDOEN-PLUS. Hierin kunnen verschillen zijn tussen de afzonderlijke scholen en schoollocaties. Het gaat hierbij om ondersteuning op individueel- of groepsniveau met een (in beginsel) tijdelijk en preventief (voorkomend) of licht curatief (oplossend) karakter. Deze ondersteuning is in principe voor elke leerling binnen de schoollocatie beschikbaar.

## 2.4 Extra ondersteuning (MEERDOEN)

*'Aanpassen van de spelregels'*

Voor een deel van de leerlingen is er echter meer nodig dan de basisondersteuning om de opleiding binnen de gebruikelijke studieduur op niveau af te ronden. Er zullen structurele aanpassingen in de regels van de opleiding moeten worden toegestaan: aanpassingen in de begeleiding, studielast,

toetsen of in het schoolgebouw. Als de 'spelregels' worden opgerekt is het mogelijk voor deze leerlingen binnen de grenzen van het aangeboden programma hun opleiding in het regulier onderwijs af te ronden. Het gaat hierbij om ondersteuning met een structureel, langdurig karakter op individueel niveau. Hierbij doet de school maximale aanpassingen in het onderwijsaanbod, leermiddelen en personele inzet. Als er sprake is van MEERDOEN dan spreken we over extra ondersteuning op schoolniveau en wordt er planmatig gewerkt door middel van het opstellen van een ontwikkelingsperspectiefplan (OPP). Dit betekent dat middels dit OPP ouders van de leerling en de leerling zelf structureel en formeel betrokken worden bij de beslissingen over de vormgeving van de ondersteuning.

## **2.5 Speciale ondersteuning**

*'Veranderen van speelveld'*

Als het niet mogelijk is om een leerling met extra ondersteuning binnen een reguliere school voor voortgezet onderwijs een passende onderwijsplek te bieden, dan zijn er binnen het samenwerkingsverband twee voorzieningen beschikbaar: het VSO en het OPDC. Bij een plaatsing van een leerling in één van deze beide voorzieningen spreken we over speciale ondersteuning. Het kan hierbij gaan om een tijdelijke plaatsing op het OPDC, een symbiose met inschrijving in het VSO of een plaatsing in het VSO. Hiervoor is altijd een indicatie van het samenwerkingsverband nodig. Dit ondersteuningsaanbod wordt geboden op het OPDC en scholen voor het voortgezet speciaal onderwijs.

## **2.6 Als het aanbod niet passend blijkt bij de onderwijsbehoeften**

*'Grenzen aan de ondersteuning'*

De school spant zich optimaal in om voor alle leerlingen aanpassingen in het onderwijsaanbod, de leermiddelen en de personele inzet te realiseren. Soms blijkt dit niet genoeg tegemoet te komen aan de zeer specifieke onderwijsbehoeften van de leerling om de opleiding binnen de gebruikelijke studieduur op niveau af te ronden. In dat geval zal de school vanuit haar wettelijke zorgplicht, in ieder geval in samenspraak met ouders en de leerling, de leerling naar een passende onderwijsplek toe leiden.



### Hoofdstuk 3: Het schoolondersteuningsprofiel van De Ring

In dit hoofdstuk wordt in de vorm van een kruisjeslijst aangegeven welke vormen van ondersteuning door De Ring worden gegeven. In hoofdstuk 4 worden een aantal ondersteuningsvormen verder uitgewerkt.

Bij elk aanbod geldt dat er wordt gekeken naar wat uw kind nodig heeft, ondersteuning is altijd maatwerk. De school beslist of uw kind in aanmerking komt voor een bepaalde ondersteuning. Hebt u alsnog vragen, dan kunt u de ondersteuningscoördinator van de school bellen voor informatie.

<b>Personeel ondersteuningsaanbod voor leerlingen op het gebied van</b>	<b>Meedoen</b>	<b>Meedoen-Plus</b>	<b>Meerdoen</b>
<b><i>Ondersteuning bij leren</i></b>			
Bijlessen gericht op vakinhoud	x		
Ondersteuning bij rekenproblemen	x		x
Ondersteuning bij taalproblemen	x	x	x
Ondersteuning bij leesproblemen	x		x
Remedial teaching	x	x	
Verrijkingsaanbod	x		
<b><i>Ondersteuning bij leergedrag</i></b>			
Ondersteuning bij faalangst	x	x	
Ondersteuning bij examenvrees/toetsangst	x		
Huiswerkondersteuning	x		
Ondersteuning bij motivatieproblemen	x	x	
Studiebegeleiding (gericht op leren leren)	x		
Ondersteuning bij planning en organisatie	x	x	
<b><i>Ondersteuning bij sociaal-emotioneel functioneren</i></b>			
Ondersteuning bij de behoefte aan structuur/voorspelbaarheid	x	x	x
Ondersteuning bij de sociaal emotionele ontwikkeling	x	x	
Ondersteuning bij de ontwikkeling van de weerbaarheid	x	x	
Ondersteuning bij de ontwikkeling van de sociale vaardigheden	x	x	
<b><i>Ondersteuning bij fysieke beperkingen</i></b>			
Ondersteuning bij lichamelijke beperkingen (lift, gehandicaptentoilet)	x	x	
Ondersteuning bij motorische beperkingen	x	x	

Ondersteuning bij visuele beperkingen	x	x	
Ondersteuning bij auditieve beperkingen	x	x	x
Ondersteuning bij spraak/taal problematiek	x	x	x
Ondersteuning bij langdurig en chronische ziekte (mentor/coach en OZL)	x	x	x
<b>(School)loopbaanondersteuning</b>			
Ondersteuning bij overgang po-vo	x	x	
Ondersteuning bij overgang vo-vervolgonderwijs	x	x	
Ondersteuning bij overgang van vo-werk	x	x	x
Ondersteuning bij verzuim	x	x	
Gespecialiseerd mentoraat	x	x	
Gespecialiseerde leerlingbegeleiding	x		

Ondersteuningsaanbod door aanpassingen in de organisatie van de school, het gebouw van de school of het lesmateriaal aanwezig voor alle leerlingen	Voor alle leerlingen aanwezig	Aanwezig voor één of meerdere leerlingen	Niet aanwezig
<b>Organisatie</b>			
Docententeam van 8 of minder docenten per klas	x		
Inzet assistenten (meer handen in de klas)	x		
Weinig wisseling lokalen	x		
Werken met blokuren (80-100 minuten)	x		
Vast lokaal	x		
Vaste schooltijden			x
Een rooster zonder tussenuren			x
Time-out plekken			x
Individuele werkruimten			x
Kleine klassen (minder dan 20 leerlingen)	x		
Individuele aanpassingen in het lesrooster	x		
Individuele aanpassingen in het onderwijsaanbod	x		
Vaste persoon waar de leerling naar toe kan tijdens vrije momenten			x
Onderwijs op afstand voor zieke leerlingen		x	

<b>Lesmateriaal</b>			
Verlenging toetstijd	x		
Auditieve ondersteuning toetsen	x		
Visuele aanpassing toetsen		x	
Gebruik van laptop/computer bij motorische problemen		x	
Auditieve ondersteuning lesmateriaal		x	
Visuele aanpassing lesmateriaal	x		
Ondersteuning bij timemanagement	x		
Beschikbaarheid digitaal lesmateriaal	x		
<b>Gebouw</b>			
Rolstoeltoegankelijk gebouw	x		
Rolstoelvriendelijke praktijklokalen			X
Rolstoelvriendelijke leslokalen	x		
Therapieruimte			X
Extra schoonmaak in verband met allergieën			X
Time-out ruimte			X
Visuele ondersteuning in de school	x		
Prikkelarme inrichting lokalen	x		
Prikkelarme werkplekken in de klas		x	
Pauzelokaal met toezicht			X
Individuele pauzeruimte		x	

## Hoofdstuk 4: Ondersteuning op locatie De Ring

In hoofdstuk 3 is de ondersteuning weergegeven in de vorm van een kruisjeslijst. In hoofdstuk 4 worden verschillende vormen van ondersteuning verder uitgewerkt. Mocht u naar aanleiding van de omschrijving vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met de ondersteuningscoördinator van de school.

Locatie De Ring in Drachten is de locatie voor praktijkonderwijs. Onze locatie is voor leerlingen die het meeste baat hebben bij een praktische manier van leren. Wij willen de leerlingen zó voorbereiden op hun plaats in de maatschappij dat zij optimaal gebruik kunnen maken van hun capaciteiten. Door middel van theorievakken (avo), praktijklessen en stages leiden we de leerlingen toe naar de regionale arbeidsmarkt. Als het even kan, met één of meer maatschappelijk erkende certificaten. Voor leerlingen die daarvoor in aanmerking komen, worden in de 3<sup>e</sup> fase afspraken gemaakt met het mbo over het volgen van een Entree-opleiding (mbo).

Als school voor praktijkonderwijs leggen wij de begeleiding van de leerling zoveel mogelijk bij één persoon neer, namelijk de coach. De coach begeleidt de leerling op het gebied van welbevinden, leerontwikkeling en gedrag. Dit is zowel voor de leerling als de ouders overzichtelijk: ze kunnen met al hun vragen bij de coach terecht. Als de coach ondersteuning nodig heeft bij de begeleiding van de leerling kan hij/zij dat vragen bij het ondersteuningsteam.

Door de inrichting van het praktijkonderwijs wordt er veel ondersteuning gegeven. Het werken in kleine groepen zorgt er voor dat de docent en de coach veel ondersteuning kunnen bieden op het gebied van welbevinden, vakinhoud, werkhouding en problemen bij een fysieke beperking. Op het praktijkonderwijs wordt veel met machines gewerkt. Daarom kan ondersteuning alleen plaats vinden zolang het voor alle betrokkenen veilig is.

### Beschikbare expertise binnen de school

Expertise	Inzet
Ondersteuningscoördinator	coördineert de aanmelding van nieuwe leerlingen coördineert de ondersteuning van leerlingen en de verzuimregistratie is voorzitter van het ondersteuningsteam is 2 dagen in de week aanwezig
Gedragsspecialist	is lid van het ondersteuningsteam is lid van de toelatingscommissie is op afroep beschikbaar
Dyslexiecoach	niet aanwezig
Schoolmaatschappelijk werker	is 2 dagen per week aanwezig is in dienst van de school
Leerplichtambtenaar	is op afroep beschikbaar is deelnemer van het ZAT
Decaan	niet aanwezig
Consulent Passend Onderwijs	is lid van het ondersteuningsteam is op afroep beschikbaar
Logopedist	geeft omgangskundelessen in klassenverband geeft individuele communicatietraining is 2 dagen per week aanwezig

## Ondersteuning bij leren

<b>MEEDOEN PLUS</b>	<b>Ondersteuning bij leren: coachgesprekken</b>
Inhoud (wat is het)	Leerlingen hebben individuele gesprekken met de coach
Wat is het doel	De leerdoelen van de leerling worden besproken met behulp van hun individueel ontwikkelingsplan, hun portfolio en Profijt
Voor wie	Voor alle leerlingen
Door wie	Door de coach
Intensiteit	Een paar keer per periode en tijdens de loopbaangesprekken met ouders
Voorwaarden/procedures	Ouders worden twee keer per jaar uitgenodigd om met de leerlingen over de doelen en vorderingen van de leerling te praten.
Extra informatie	Aan het begin van het schooljaar worden de ouders uitgenodigd voor een startgesprek, waarbij het Ontwikkelingsperspectief Plan (OPP) met ouders wordt besproken en geëvalueerd.

<b>MEEDOEN PLUS</b>	<b>Ondersteuning bij het leren: kleine praktijkgroepen in klas 1 en 2</b>
Inhoud (wat is het)	In klas 1 en 2 zijn er maximaal 7 leerlingen in een praktijkklas, of maximaal 14 leerlingen met naast de docent een onderwijsassistent
Wat is het doel	De leerlingen komen beter tot de ontwikkeling van arbeidsvaardigheden door meer individuele begeleiding in de praktijklessen
Voor wie	Voor alle leerlingen in klas 1 en 2
Door wie	Door de praktijkdocenten en de onderwijsassistenten
Intensiteit	Elke praktijkles in klas 1 en 2
Voorwaarden/procedures	
Extra informatie	

<b>MEEDOEN PLUS</b>	<b>Ondersteuning bij leren: semantiek van Nieuwsbegrip</b>
Inhoud (wat is het)	De lessen van Nieuwsbegrip worden ondersteund met semantiek van de woorden (de woorden worden ondersteund met beeldmateriaal)
Wat is het doel	Leerlingen die moeite hebben met taal of leerlingen met een TOS begrijpen de tekst van Nieuwsbegrip beter door de uitleg van de woorden met behulp van plaatjes en foto's
Voor wie	Voor leerlingen die moeite hebben met taal of een TOS hebben
Door wie	Door de leraar avo
Intensiteit	Wekelijks
Voorwaarden/procedures	Vanuit Kentalis worden wekelijks de uitgelegde woorden digitaal aangeleverd via de ambulante begeleider
Extra informatie	

<b>MEEDOEN PLUS</b>	<b>Ondersteuning bijleren: logopedie</b>
Inhoud (wat is het)	Individuele ondersteuning in communicatieve vaardigheden
Wat is het doel	Leerlingen zijn in staat om zich communicatief te redden, op school, op stage en op het werk
Voor wie	Voor leerlingen die, ook na de klassikale lessen omgangskunde, moeite hebben om zich communicatief goed uit te drukken
Door wie	Door de logopedist
Intensiteit	Afhankelijk van de ondersteuningsbehoefte

Voorwaarden/procedures	De leerling wordt aangemeld na overleg met de coach, na signalering bij omgangskunde, de screening bij logopedie, of een leerlingbespreking.
Extra informatie	

<b>MEEDOEN PLUS</b>	<b>Ondersteuning bij leren: Boristraject, het aanleren van arbeidscompetenties</b>
Inhoud (wat is het)	Leerlingen volgen een vorm van werkend leren op hun stage waardoor ze een landelijk erkende praktijkverklaring in een bepaalde sector kunnen behalen. De brancheorganisaties erkennen dit als een bewijs van vakbekwaamheid.
Wat is het doel	De leerlingen krijgen een betere positie op de arbeidsmarkt
Voor wie	Voor leerlingen die stage lopen
Door wie	Door de stagebegeleiders
Intensiteit	Afhankelijk van het tempo waarmee de leerling zich de competenties eigen maakt.
Voorwaarden/procedures	De stagebegeleider bepaalt of een leerling in staat is een Boriscertificaat te halen en gaat in overleg met het stagebedrijf om dit te regelen.
Extra informatie	Het stagebedrijf moet een erkend Borisbedrijf zijn.

<b>MEEDOEN PLUS</b>	<b>Ondersteuning bij het leren: aanleren van arbeidscompetenties d.m.v. branchecursussen</b>
Inhoud (wat is het)	Leerlingen kunnen branche-erkende certificaten halen
Wat is het doel	Leerlingen krijgen een betere positie op de arbeidsmarkt
Voor wie	Voor de leerlingen die daarvoor kiezen
Door wie	Door de vakdocenten
Intensiteit	Afhankelijk van de cursus een half jaar of een jaar, wekelijkse lessen.
Voorwaarden/procedures	De leerling meldt zich aan voor een branchecursus. De cursus wordt afgesloten met een examen.
Extra informatie	De cursussen worden met een examen afgesloten

<b>MEEDOEN PLUS</b>	<b>Ondersteuning bij het leren: leerlingen worden voorbereid op een overstap naar het mbo</b>
Inhoud (wat is het)	Leerlingen worden vanaf klas 4 voorbereid op het halen van de Entree-opleiding en doorstroom naar niveau 2 van het mbo
Wat is het doel	Leerlingen kunnen de overstap naar het mbo maken doordat ze lesstof op het niveau van de Entree-opleiding aangeboden krijgen
Voor wie	Voor leerlingen die volgens de criteria voor deze route in aanmerking komen
Door wie	Door de docent van de overstap
Intensiteit	Dit is een aparte leerroute vanaf leerjaar 4
Voorwaarden/procedures	De leerlingen moeten voldoen aan de criteria. Op de leerlingbespreking in juni wordt besloten welke leerlingen van leerjaar 3 hiervoor in aanmerking komen.
Extra informatie	De criteria zijn te verkrijgen op school

<b>MEERDOEN</b>	<b>Ondersteuning bij het leren: ondersteuning bij taal bij van een taalontwikkelingsstoornis (TOS) – medium arrangement</b>
Inhoud (wat is het)	Leerlingen met een TOS krijgen ondersteuning op het gebied van taal

Wat is het doel	De leerlingen kunnen door de extra taalondersteuning de lessen volgen
Voor wie	Voor leerlingen met een TOS
Door wie	Door de ambulant begeleider van Kentalis
Intensiteit	Wekelijks een uur
Voorwaarden/procedures	De leerling heeft een medium arrangement van Kentalis
Extra informatie	De ondersteuning wordt vastgelegd in een OPP

<b>MEERDOEN</b>	<b>Ondersteuning bij het leren: aanpassingen in het rooster voor meer stage</b>
Inhoud (wat is het)	Leerlingen lopen eerder of meer stage dan volgens het rooster
Wat is het doel	Leerlingen ontwikkelen zich op een manier die bij hen past
Voor wie	Voor leerlingen die meer gebaat zijn bij leren door doen en minder bij leren door schoolse vakken
Door wie	Door de stagebegeleider en het stagebedrijf
Intensiteit	Afhankelijk van de ondersteuningsvraag
Voorwaarden/procedures	De leerling wordt aangemeld bij het ondersteuningsteam, waar in overleg met de coach, de leerling en de ouders een beslissing wordt genomen
Extra informatie	De ondersteuning wordt vastgelegd in een OPP

<b>MEERDOEN</b>	<b>Ondersteuning bij het leren: leerlingen stromen vervroegd uit met werk of dagbesteding</b>
Inhoud (wat is het)	Leerlingen stromen voordat ze 18 jaar zijn uit naar werk of dagbesteding
Wat is het doel	Leerlingen stromen uit op een manier die bij hen past
Voor wie	Voor leerlingen die meer gebaat zijn bij leren door doen en niet meer bij leren door schoolse vakken
Door wie	Door de stagebegeleider en het bedrijf
Intensiteit	Afhankelijk van de ondersteuningsvraag
Voorwaarden/procedures	De leerling wordt aangemeld bij het ondersteuningsteam, waar in overleg met de coach, de leerling en de ouders een beslissing wordt genomen. Deze beslissing wordt met de gemeente doorgesproken om te komen tot een goede uitstroom. Zowel de overstapcoach als de leerplichtambtenaar moeten hun akkoord geven voor dit traject.
Extra informatie	De ondersteuning wordt vastgelegd in een OPP

<b>MEERDOEN</b>	<b>Ondersteuning bij het leren: leerlingen worden voorbereid op een overstap naar het mbo</b>
Inhoud (wat is het)	Leerlingen die vanaf klas 5 toch nog door willen stromen naar het mbo.
Wat is het doel	Leerlingen kunnen de overstap naar het mbo maken doordat ze lesstof op het niveau van de Entree-opleiding aangeboden krijgen
Voor wie	Voor leerlingen die in een eerder stadium niet mee hebben gedaan aan de voorbereidende Entree-opleiding, maar toch naar het mbo willen
Door wie	Door de docent van de overstap
Intensiteit	Dit is een aparte leerroute
Voorwaarden/procedures	De leerling wordt aangemeld bij het ondersteuningsteam
Extra informatie	De ondersteuning wordt vastgelegd in een OPP

## Ondersteuning bij leergedrag

<b>MEEDOEN PLUS</b>	<b>Ondersteuning bij het leergedrag: coachgesprekken over leren leren</b>
Inhoud (wat is het)	Leerlingen komen in een coachgroep bij elkaar om te praten over hun vorderingen bij de lessen
Wat is het doel	Leerlingen ontwikkelen een juiste werkhouding bij alle vakken zodat leerlingen voorbereid worden op het uitstroomperspectief werken
Voor wie	Voor alle leerlingen
Door wie	Door de coach
Intensiteit	Wekelijks
Voorwaarden/procedures	
Extra informatie	

## Ondersteuning bij sociaal emotioneel functioneren

<b>MEEDOEN PLUS</b>	<b>Ondersteuning bij sociaal-emotioneel functioneren: coachgesprekken</b>
Inhoud (wat is het)	Individuele gesprekken met de coach
Wat is het doel	Het monitoren en waar nodig bevorderen van het sociaal-emotioneel welbevinden van de leerlingen
Voor wie	Voor alle leerlingen
Door wie	Door de coach
Intensiteit	Een paar keer per periode en tijdens de dialoog met ouders
Voorwaarden/procedures	
Extra informatie	

<b>MEEDOEN PLUS</b>	<b>Ondersteuning bij sociaal-emotioneel functioneren: Leefstijl</b>
Inhoud (wat is het)	In de coachgroep wordt de methode Leefstijl behandeld
Wat is het doel	Het bevorderen van de sociaal-emotionele ontwikkeling van leerlingen en aan het bevorderen van positieve groepsrelaties.
Voor wie	Voor alle leerlingen
Door wie	Door de coaches
Intensiteit	Elke week tijdens een coachuur
Voorwaarden/procedures	
Extra informatie	

<b>MEEDOEN PLUS</b>	<b>Ondersteuning bij sociaal emotioneel functioneren: maatschappelijk werk</b>
Inhoud (wat is het)	De schoolmaatschappelijk werker heeft individuele gesprekken met een leerling
Wat is het doel	Het welbevinden van de leerling wordt vergroot
Voor wie	Voor leerlingen die niet lekker in hun vel zitten
Door wie	Door de schoolmaatschappelijk werker
Intensiteit	6 weken lang wekelijks een gesprek
Voorwaarden/procedures	Aanmelding gaat via het ondersteuningsteam
Extra informatie	Indien de kortdurende begeleiding niet genoeg is, wordt de leerling doorverwezen naar hulpverlening buiten de school



<b>MEEDOEN PLUS</b>	<b>Ondersteuning bij sociaal-emotioneel functioneren: opkomen voor jezelf</b>
Inhoud (wat is het)	Leerlingen leren op een goede manier voor zichzelf op te komen
Wat is het doel	het vergroten van het welbevinden van de leerlingen
Voor wie	Voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben op het gebied van opkomen voor jezelf
Door wie	Door een trainer van MEE
Intensiteit	6 keer 1 ½ uur
Voorwaarden/procedures	Leerlingen worden in overleg met ouders door coaches voorgedragen
Extra informatie	

<b>MEERDOEN</b>	<b>Ondersteuning bij sociaal-emotioneel functioneren: aanpassingen in het rooster voor meer stage</b>
Inhoud (wat is het)	Leerlingen lopen eerder of meer stage dan volgens het rooster
Wat is het doel	Leerlingen ontwikkelen zich op een manier die bij hen past
Voor wie	Voor leerlingen die moeite hebben met de sociale interacties op school waardoor hun welbevinden onder druk staat
Door wie	Door de stagebegeleider en het stagebedrijf
Intensiteit	Afhankelijk van de ondersteuningsvraag
Voorwaarden/procedures	De leerling wordt aangemeld bij het ondersteuningsteam, waar in overleg met de coach, de leerling en de ouders een beslissing wordt genomen
Extra informatie	De ondersteuning wordt vastgelegd in een OPP

<b>MEERDOEN</b>	<b>Ondersteuning bij sociaal-emotioneel functioneren: Omgaan met je taalontwikkelingsstoornis (TOS) – medium arrangement</b>
Inhoud (wat is het)	Leerlingen met een TOS krijgen ondersteuning op het gebied van omgaan met hun TOS (psycho-educatie)
Wat is het doel	De leerling weet wat TOS voor hem/haar betekent, en wat de leerling kan doen om hier mee om te gaan
Voor wie	Voor leerlingen met een TOS
Door wie	Door de ambulante begeleider van Kentalis
Intensiteit	Wekelijks een uur
Voorwaarden/procedures	De leerling heeft een medium arrangement van Kentalis
Extra informatie	De ondersteuning wordt vastgelegd in een OPP

<b>MEERDOEN</b>	<b>Ondersteuning bij sociaal-emotioneel functioneren: leerlingen stromen vervroegd uit met werk of dagbesteding</b>
Inhoud (wat is het)	Leerlingen stromen voordat ze 18 jaar zijn uit naar werk of dagbesteding
Wat is het doel	Leerlingen ontwikkelen zich op een manier die bij hen past
Voor wie	Voor leerlingen die moeite hebben met de sociale interacties op school waardoor hun welbevinden onder druk staat
Door wie	Door de stagebegeleider en het bedrijf
Intensiteit	Afhankelijk van de ondersteuningsvraag
Voorwaarden/procedures	De leerling wordt aangemeld bij het ondersteuningsteam, waar in overleg met de coach, de leerling en de ouders een beslissing wordt genomen. Deze beslissing wordt met de gemeente doorgesproken om te komen tot een goede uitstroom. Zowel de overstapcoach als de leerplichtambtenaar moeten hun akkoord geven voor dit traject
Extra informatie	De ondersteuning wordt vastgelegd in een OPP

### Ondersteuning bij fysieke beperkingen

Bij het praktijkonderwijs worden veel praktijkvakken gegeven en wordt veel met machines gewerkt. Door de kleine praktijkgroepen is er veel begeleiding mogelijk bij leerlingen met een fysieke beperking. Ondersteuning kan echter alleen plaatsvinden zolang het voor alle betrokkenen veilig is. Als leerlingen niet in staat zijn deze praktijkvakken (op een veilige manier) te volgen, is het heel moeilijk om het praktijkonderwijs te volgen. Zij zijn waarschijnlijk aangewezen op een vorm van speciaal onderwijs.

<b>MEERDOEN</b>	<b>Ondersteuning bij fysieke beperking: leerlingen met een auditieve beperking</b>
Inhoud (wat is het)	Leerlingen met een auditieve beperking kunnen gebruik maken van een microfoon dat door de leraar wordt gedragen waardoor de leerling met gehoorapparaten de leraar goed kan verstaan
Wat is het doel	De leerling kan meedoen met de les
Voor wie	Voor leerlingen met een gehoorapparaat die gebaat zijn bij soloapparatuur
Door wie	Door de leraar
Intensiteit	Afhankelijk van de leerling
Voorwaarden/procedures	
Extra informatie	

### (School)loopbaanondersteuning

<b>MEEDOEN PLUS</b>	<b>(School)loopbaanondersteuning: overstap speciaal basisonderwijs - praktijkonderwijs</b>
Inhoud (wat is het)	Leerlingen van het speciaal basisonderwijs lopen 6 weken lang een dagdeel mee op het praktijkonderwijs
Wat is het doel	Leerlingen van het speciaal basisonderwijs zijn voorbereid op de overgang naar het voortgezet onderwijs
Voor wie	Leerlingen van het speciaal basisonderwijs met het uitstroomprofiel praktijkonderwijs
Door wie	Leraren praktijkonderwijs en leraren speciaal basisonderwijs
Intensiteit	6 weken lang een dagdeel
Voorwaarden/procedures	De leerlingen worden door het speciaal basisonderwijs aangemeld voor het overstaptraject
Extra informatie	

<b>MEEDOEN PLUS</b>	<b>(School)loopbaanondersteuning overstap naar stage: stageassessment</b>
Inhoud (wat is het)	Leerlingen van leerjaar 2 krijgen testen waaruit hun interesse en vaardigheden op het gebied van stage wordt onderzocht
Wat is het doel	Leerlingen worden op een goede manier voorbereid op stage en hun begeleidingsbehoefte is in kaart gebracht
Voor wie	Voor de leerlingen in leerjaar 2
Door wie	Door de stageassessoren
Intensiteit	De leerlingen krijgen 5 onderdelen van een assessment om uit te voeren of in te vullen
Voorwaarden/procedures	De uitslag wordt door de coach met de ouders en de leerling besproken. Daarna kan er een stage gezocht worden voor de leerling
Extra informatie	

<b>MEEDOEN PLUS</b>	<b>(School)loopbaanondersteuning: overstap naar werk: LoopbaanOriëntatieBegeleiding (LOB)</b>
Inhoud (wat is het)	In alle leerjaren wordt aandacht besteed aan LOB
Wat is het doel	Leerlingen bereiden zich goed voor op de keuzes die ze maken betreffende stage en werk
Voor wie	Voor alle leerlingen
Door wie	Leraren avo, leraar omgangskunde, leraar LOB, stagebegeleiders
Intensiteit	Omgangskunde en LOB-lessen worden wekelijks gegeven
Voorwaarden/procedures	
Extra informatie	

<b>MEEDOEN PLUS</b>	<b>(School)loopbaanondersteuning: kiezen van praktijkvakken</b>
Inhoud (wat is het)	Leerlingen kiezen hun eigen praktijkvakken, los van een profiel
Wat is het doel	Leerlingen kiezen de vakken die passen bij hun ontwikkeling en hun stage
Voor wie	Voor alle leerlingen vanaf leerjaar 3
Door wie	
Intensiteit	Halfjaarlijks kiezen de leerlingen hun praktijkvakken
Voorwaarden/procedures	De leerlingen vullen elk half jaar een keuzeformulier in. De keuzes moeten passen bij hun stage en hun IOP. Dit wordt met de coach besproken
Extra informatie	

<b>MEEDOEN PLUS</b>	<b>(School)loopbaanondersteuning: nazorg aan schoolverlaters bij overstap naar werk</b>
Inhoud (wat is het)	Leerlingen die van school gaan, worden doorgesproken met en overgedragen aan de overstapcoach van de gemeente
Wat is het doel	Leerlingen worden gevolgd als ze van school af zijn om ze waar nodig te ondersteunen in een succesvolle overstap van school naar werk
Voor wie	Voor alle leerlingen die met werk of een traject van school gaan
Door wie	Door de stagebegeleiders en de overstapcoaches van de gemeente
Intensiteit	
Voorwaarden/procedures	
Extra informatie	

### Ondersteuning door aanpassingen in de organisatie

### Ondersteuning door aanpassingen in het lesmateriaal

<b>MEEDOEN PLUS</b>	<b>Ondersteuning in het lesmateriaal: gebruik van Kurzweil bij dyslexie</b>
Inhoud (wat is het)	De leerling kan ondersteuning krijgen bij het lezen en schrijven door Kurzweil
Wat is het doel	De leerling kan de lessen volgen doordat de lessen voorgelezen kunnen worden
Voor wie	Voor leerlingen met dyslexie
Door wie	Door de docent
Intensiteit	Afhankelijk van de ondersteuningsvraag van de leerling
Voorwaarden/procedures	
Extra informatie	

## Ondersteuning door aanpassingen in het gebouw

<b>MEEDOEN PLUS</b>	<b>Ondersteuning door aanpassingen in het gebouw: strepen op de trap</b>
Inhoud (wat is het)	Op de eerste en laatste tree op de rode trap zijn zwarte strepen aangebracht zodat een leerling weet wanneer de trap begint en eindigt
Wat is het doel	Slechtziende leerlingen kunnen zelfstandig gebruik maken van de trap
Voor wie	Voor slechtziende leerlingen
Door wie	
Intensiteit	
Voorwaarden/procedures	
Extra informatie	

## Bijlage 1: Beschrijving van de basisondersteuning (Meedoen)

Samenwerkingsverband Zuidoost-Friesland VO

### Inleiding

Het samenwerkingsverband Zuidoost-Friesland VO heeft het minimale niveau van basisondersteuning gedefinieerd op basis van de normen voor de basiskwaliteit van de onderwijsinspectie met betrekking tot de onderwijskwaliteit (Onderwijsproces en Schoolklimaat).

### Kwaliteitsgebied Onderwijsproces

#### Standaard OP1. Aanbod

*Het aanbod bereidt de leerling voor op vervolgonderwijs en de samenleving*

Basiskwaliteit
De school biedt een breed en op de kerndoelen gebaseerd aanbod dat ook de referentieniveaus taal en rekenen omvat
Het aanbod is dekkend voor de examenprogramma's
Het aanbod bereidt de leerlingen inhoudelijk goed voor op het vervolgonderwijs
LOB (loopbaanoriëntatie) heeft een centrale plaats in het examenprogramma
Het onderwijs is gericht op het bevorderen van actief burgerschap en sociale integratie en op kennis hebben van en kennismaken met verschillende achtergronden en culturen van leeftijdgenoten
De inhoud van het onderwijsaanbod zijn afgestemd op de verschillende leerbehoeften van leerlingen. Dat houdt ook in dat er structureel en herkenbaar aandacht wordt besteed aan het bestrijden van achterstanden op alle gebieden waaronder rekenen en in het bijzonder de beheersing van de Nederlandse taal
De school heeft de leerinhouden evenwichtig en in samenhang over de leerjaren heen verdeeld, dit is een voorwaarde voor een ononderbroken voortgang in de ontwikkeling van leerlingen
De school legt de doelen voor het onderwijs, de inhoud en de opbouw van het aanbod vast in het schoolplan

#### **Kernstandaard OP2. Zicht op ontwikkeling en begeleiding.**

*De school volgt en begeleidt de leerlingen zodanig dat zij een ononderbroken ontwikkeling kunnen doorlopen.*

Basiskwaliteit
De school verzamelt vanaf binnenkomst systematisch informatie over de kennis en vaardigheden van haar leerlingen
De school vergelijkt deze informatie met de verwachte ontwikkeling
De school stemt het onderwijs af op de onderwijsbehoeften van zowel groepen als individuele leerlingen
Wanneer leerlingen niet genoeg lijken te profiteren van het onderwijs analyseert de school waar de ontwikkeling stagneert en wat mogelijke verklaringen hiervoor zijn
De school vertaalt de analyse van stagnatie in het leerproces in plannen om achterstanden bij leerlingen te verhelpen

De school geeft de leerlingen de begeleiding die zij nodig hebben om beter het onderwijsprogramma te kunnen doorlopen
De school biedt leerlingen die achterstanden hebben onderwijs dat op structurele en herkenbare wijze aandacht besteedt aan het bestrijden van die achterstanden
De school heeft de wijze waarop het onderwijs wordt afgestemd op de voortgang van de ontwikkeling van leerlingen in het schoolplan beschreven

### **Kernstandaard OP3. Didactisch handelen**

*Het didactisch handelen van de leraren stelt leerlingen in staat tot leren en ontwikkelen.*

<b>Basiskwaliteit</b>
De leraren plannen en structureren hun handelen met behulp van informatie die zij over leerlingen hebben
De leraren zorgen ervoor dat het niveau van hun lessen past bij het beoogde eindniveau van leerlingen
De aangeboden leerstof is logisch opgebouwd binnen een reeks van lessen alsook binnen één les
De leraren creëren een leerklimaat waardoor leerlingen actief en betrokken zijn
De leraar structureert met geschikte opdrachten en heldere uitleg het onderwijsaanbod zodanig dat de leerling zich het totale leerstofaanbod eigen kan maken
De leraren stemmen de instructies, begeleiding, opdrachten en onderwijstijd af op de behoeften van groepen en/of individuele leerlingen
De afstemming is zowel op ondersteuning als op uitdaging gericht, afhankelijk van de behoeften van leerlingen
De school heeft haar beleid over het pedagogisch-didactisch handelen in het schoolplan geformuleerd

### **Standaard OP4. Extra ondersteuning**

*Leerlingen die dat nodig hebben ontvangen extra aanbod, ondersteuning en begeleiding*

<b>Basiskwaliteit</b>
De school biedt leerlingen een passend onderwijsaanbod, ondersteuning en/of begeleiding gebaseerd op de mogelijkheden van de betreffende leerlingen
Het aanbod, de ondersteuning en/of de begeleiding zijn gericht op een ononderbroken ontwikkeling van de leerling
De school evalueert periodiek of het aanbod het gewenste effect heeft en stelt de interventies zo nodig bij
De school heeft in het schoolondersteuningsprofiel vastgelegd wat zij onder extra ondersteuning verstaat en welke voorzieningen de school kan bieden in aanvulling op het door het samenwerkingsverband beschreven niveau van basisondersteuning
De school stelt vervolgens na op overeenkomst gericht overleg met de ouders vast of een leerling extra ondersteuning nodig heeft. Voor die leerlingen stelt de school een ontwikkelingsperspectief vast dat minimaal één keer per jaar met ouders wordt geëvalueerd
De school legt in het ontwikkelingsperspectief welke begeleiding de leerling geboden wordt, in welke onderwijssoort in het voortgezet onderwijs de leerling naar verwachting het examen zal halen en over de belemmerende en bevorderende factoren die van invloed zijn op het onderwijs aan de leerling
De school heeft in het schoolplan beschreven op welke wijze het ondersteuningsprofiel wordt betrokken bij het onderwijskundig beleid

### **Standaard OP5. Onderwijstijd**

*De leerlingen krijgen voldoende tijd om zich het leerstofaanbod eigen te maken*

<b>Basiskwaliteit</b>
De school biedt een programma aan dat voldoet aan de wettelijke verplichte onderwijstijd
De onderwijsactiviteiten worden verzorgd onder verantwoordelijkheid van diegenen die op grond van artikel 33 van de WVO onderwijs mogen verzorgen
De onderwijstijd wordt onder verantwoordelijkheid van de schoolbewust gepland en verzorgd
Leerlingen kunnen op de school ten minste 189 dagen onderwijs volgen

### **Standaard OP6. Samenwerking**

*De school werkt samen met partners om het onderwijs voor haar leerlingen vorm te geven*

<b>Basiskwaliteit</b>
Voor leerlingen met extra ondersteuning werkt de school samen met het samenwerkingsverband passend onderwijs en partners in de zorg
Er is effectief onderwijs met andere scholen in de gemeente en met de gemeente zelf over het bestrijden van onderwijsachterstanden bij leerlingen, het bevorderen van integratie en het voorkomen van segregatie en over inschrijvings- en toelatingsprocedures. De school voert de gemaakte afspraken uit

## **Kwaliteitsgebied schoolklimaat**

### **Kernstandaard SK1. Veiligheid**

*Schoolleiding en leraren dragen zorg voor een veilige omgeving voor leerlingen.*

<b>Basiskwaliteit</b>
De school zorgt voor de sociale, fysieke en psychische veiligheid van de leerlingen in en om de school gedurende de schooldag
De school monitort dit tenminste jaarlijks de beleving van de veiligheid en het welbevinden van de leerlingen
De school heeft een veiligheidsbeleid (beschreven in een document) gericht op het voorkomen, afhandelen, registreren en evalueren van incidenten, ingebed in het pedagogisch beleid van de school en stevig verankerd in de dagelijkse praktijk
Als de uitkomsten van de monitoring daartoe aanleiding geven, treft de school maatregelen om de situatie te verbeteren
Schoolleiding en leraren voorkomen pesten, agressie en geweld in elke vorm en treden zo nodig snel en adequaat op